

zástavně zajištěnou pohledávku vzat býti zřetel, poněvadž byla z knihy pozemkové zřejmá. Příkladná sice nebyla částka 387 K 71 h Aovi rozpočerním usnesením, avšak toho nebylo třeba, poněvadž kromě vtěleného nadzástavního práva zástavního poznamenáno jest v knihách, že je přikázána pohledávka Hamerschmieda k vybrání Aovi, mohl tedy všim právem platiti žalovaný vydražitel žalobci, nesložil-li hořovost k soudu.

Druhá stolice (krajský soud v Chebu) následkem odvolání žalovaného rozsudek i celé jemu předcházející řízení zrušil jako zmatečné pro nepřípustnost pořadu práva a žalobu odmítl.

Z důvodů stačí uvést tolik: A jako vymáhající věřitel, jemuž knihovní pohledávka Jana Hamerschmieda byla přikázána k vybrání, nastoupil tím v práva jmenovaného knihovního věřitele, může tudíž doháněti vydražitele ku splnění dražebních podmínek jediné dle § 154. ex. ř. návrhem na opětnou dražbu. Pořad práva jest tu nepřipustný a proto rozsudek a celé řízení slušelo dle § 477. č. 6 c. ř. s. zrušiti a žalobu odmítnouti.

Rekurs žalobcův proti tomuto usnesení odvolacího soudu zůstal bez úspěchu. Důvody: Nejvyšší soud poukazuje na správné odůvodnění stolice druhé dodal: I nadzástavní věřitel patří k osobám, jež vedle ustanovení § 154. ex. ř. mohou domáhati se opětné dražby, jednak poněvadž mu přísluší právo zástavní nejen na zabavené pohledávce knihovní, ale i na zástavním právu pro ni zřízeném, tedy tím i na zastavené nemovitosti (§454. obč. z.) a mimo to i proto, že jakmile mu byla pohledávka přikázána k vybrání, jest tím dle § 308. ex. ř. zmocněn jménem dlužníkovým provéstí nejen úkony v tomto zákonem místě speciálně uvedené, ale i, jak zřejmé se tam praví, jinaké úkony, jichž jest třeba k zachování nebo vykonání pohledávky, mezi jakéž dojista musí čítati se i právo podati návrh na opětnou dražbu pro nedodržení dražebních výmínek, čelící právě k tomu, aby právo na pohledávku bylo vykonáno. Vždyť jest to věci exekučního soudu určití, kdo a jakým obnosem z nejvyššího podání má dostati zaplacení. Proto musí i nadzástavní věřitelé u tohoto soudu své pohledávky vyúčtovat, musí za tím účelem k rozvrhovámu roku býti předvoláni (§§ 209. odst. 2. a 210. ex. ř.) a mají právo podati odpor proti přihlášeným pohledávkám (§ 213. ex. ř.). Vydražitel nestojí k nadzástavnímu věřiteli v žádném právním poměru, otázku, má-li platiti jemu či poddlužníkovi jeho (věřiteli hypotečnímu) přísluší rozhodnouti soudci rozpočet provádějícímu, který by sám osoby, nároku nadzástavního věřitele na úhradu odporující, slo-li by o zjištění sporných okolností, musí poukázati na pořad práva. Mezi osoby takové nemohl by ale patřiti nikdy vydražitel jako takový, poněvadž nemá nároku dostati nějaké úhrady z nejvyššího podání, nýbrž jediné povinnost, toto přezaplatiti tomu, komu a jak je soud přikáže.

Císařské nařízení z 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z. o připuštění cizozemských akciových společností ku provozování obchodů v tuzemsku platí i pro společnosti ve Vídni sídlo mající. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 2. března 1920 R I 77/20.)

Akciové společnosti X ve Vídni odepřen byl zápis pobočného závodu ve Strakoncích do obchodního rejstříku. Rekurs vrchní soud v Praze nevyhověl. Důvody: Akciová společnost ve Vídni, která žádá za zápis svého pobočného závodu, jest cizozemskou akciovou společností, jež musí dle cis. nař. ze 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z. dříve vymoci u ministerstva vnitra připouštěcí prohlášení, které pak zastupuje dle výnosu min. spravedlnosti ze 6. června 1880 č. 7717 schvalovací listinu tuzemských akciových společností.

Toto cis. nař. z roku 1865 ústavního schválení arcí neobdrželo, bylo však uznáno právoplatně zákonem ze dne 29. března 1873 č. 42 ř. z. § 2. a 3., pak judikaturou, zejména rozhodnutím správního soudního dvoru ze dne 5. ledna 1881 Budw. č. 976, 977 i literaturou, takže byla platnost jeho i pro obvod československé republiky zajisté uznána zákonem ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. z. a n.

Z článku VII. tohoto cis. nař. z r. 1865 jest ale zřejmo, že pokud žadatelka k provozování obchodů v československé republice připuštěna není, nemá nároku na zápis do obchodního rejstříku zdejšího soudu.

Právem proto rejstříkový soud zápis odepřel, poněvadž nesmí registrovati společnost, které se nedostává základu právní existence.

Dovolacímu rekursu nebylo vyhověno. Odůvodnění: Navrhovatelka jest cizozemskou akciovou společností. V tom směru

jest lhostejno, že Čechy a Rakousko byly před převratem částmi jednoho státu. Dle § 2. zákona z 28. října 1918 č. 11 sb. z. a nař. zůstaly veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení prozatím v platnosti. To vztahuje se tedy i na cis. nařízení ze dne 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z. o připuštění cizozemských akciových společností ku provozování obchodů v tuzemsku. Navrhovatelka se odvolává sama v žádosti podané k ministerstvu vnitra na toto cis. nařízení a uvádí sama, že podala žádost o připuštění ku provozování obchodů v tuzemsku. Nemůže býti rozhodno, že navrhovatelka žádala o schválení přenesení sídla společnosti do republiky československé, poněvadž dle § 1. zák. z 11. prosince 1919 č. 12 sb. z. a n. pouze vyzvání ministra, do jehož oboru působnosti provozování náleží, sprostuje povinnosti, domáhati se připuštění k provozování obchodů v tuzemsku. Není tu tedy předpokladů § 14. zák. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.

I rozepře pro právní vady dobytka (evikce) patří výhradně před okresní soud.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 1. března 1920 R I 110/20.)

A žaloval Ba o 6000 K u okresního soudu v H. T. tvrdě, že koupil od Ba za uvedenou částku koně, kterého mu později vojenská komise odebrala jako koně erárního, v důsledku čehož povinen jest mu B, jenž prodal mu koně cizího jakoby svého, ze správy pro evikce.

B vynesl proti žalobě námitku věcné nepřislušnosti dovolaného soudu, jelikož se jedná o obnos 1000 K převyšující a ustanovení § 49. č. 8 j. n. platí jen pro vady fyzické.

Okresní soud uznal z uvedeného důvodu námitku za oprávněnou a žalobu pro svou nepřislušnost odmítl.

Krajský soud v P. k rekursu žalobcovu zamítl námitku nepřislušnosti soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu. Odůvodnění:

Vedle předpisu § 49. č. 8 j. n. patří před okresní soud nehledíc k hodnotě předmětu sporu rozepře pro vady dobytka. Pod vadami dobytka rozuměti sluší nejen vady fyzické, o nichž mluví § 925. obč. z., nýbrž veškeré vady, za které ručí prodávatel podle ustanovení §§ 922. a 923. obč. z. ze správy, tedy i vady právní. Taková vada tu jest, jak výslovně stanoví § 923. obč. z., když někdo prodá věc cizí jako svou vlastní. I v případě takové evikce nastupuje nárok ze správy a odevzdatel ručí dle § 932. obč. z. v novém znění každým způsobem za zaviněnou škodu. Ze pod vadami dobytka rozuměti sluší i vady právní, plyne z ustanovení § 933. obč. z. v novém znění.

Právem proto podal žalobce žalobu svou u místně příslušného soudu okresního, poněvadž uplatňuje jí škodu způsobenou mu evikcí koupeného dobytčete, tedy nárok ze správy pro právní vadu koupené věci.

Dovolací rekurs jeví se tudíž neoprávněným i bylo mu odepřiti úspěchu.

Nařízení vládní vydaná základem zákona ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z. platí po tak dlouho, dokud nebyla zrušena způsobem v § 5. cit. zák. stanoveným nebo jinými nařízeními vládními změněna.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. dubna 1920 R I 185/20.)

Rejstříkový soud v Ch. zamítl žádost o zápis X. společnosti s ručením omezeným do obchodního rejstříku, poněvadž ministerstvo vnitra podle § 1. nařízení ze dne 3. září 1918 č. 323 ř. z. podalo proti zápisu včas (do 6 neděl) námitky.

Vrchní zemský soud v Praze nevyhověl stížnosti, v níž bylo uplatňováno, že dovolané ministerské nařízení podle zákona ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z. nebyvši ke schválení předloženo neplatí. Na odůvodnění uvedl: Třeba podle § 3. zákona ze 24. července č. 1917 č. 307 ř. z. dovolané ministerské nařízení národním shromáždění předloženo býti mělo, aby případně na jeho žádost bylo zrušeno, přece neuhasíná jeho působnost tím, že nebylo předloženo, nýbrž usnesením národního shromáždění v tom smyslu učiněným. Že by se bylo takové usnesení stalo, žadatel vůbec netvrdí.

Dovolací rekurs zůstal pro nedostatek podmínek § 16. nesp. pat. bez úspěchu, při čemž nejvyšší soud na odůvodnění přidal tolik:

Nařízení ze dne 3. září 1918 č. 323 ř. z. vydáno bylo na základě zákona ze 24. července 1917 č. 307 ř. z., který po rozumu čl. 2. zák. ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. z. a nař. zůstal

také po zřízení samostatného státu československého prozatím v platnosti.

Vedle § 3. tohoto citovaného zákona č. 307 ř. z. z roku 1917 jest sice vláda povinna nařízení vydaná základem tohoto zákona předložiti říšské radě jakožto zákonodárnému sboru, tudíž nyní Národnímu shromáždění, jež dle § 4. zák. z 13. listopadu 1918 č. 37 sb. z. a nař. právomoc zákonodárnou vykonává, a to, je-li shromážděno, nejděle koncem každého kalendářního čtvrtletí, jinak jakmile se shromáždí. Avšak § 5. téhož zákona č. 307. ř. z. z r. 1917 stanoví dále, že nařízení ta, nejsou-li omezena na čas, zůstávají tak dlouho platna, pokud nebudou novými vydanými nařízeními nebo k žádosti říšské rady (nyní Národního shromáždění) změněny neb zrušeny.

Stanoví tudíž zákon sám, že nařízení základem jeho vydaná, platí až do výslovného zrušení jejich, buď vládou samotnou novými její nařízeními z vlastní iniciativy nebo podle usnesení zákonodárného sboru.

Poněvadž takové zrušení se dosud nestalo, sluší uznati nařízení, podle něhož rejstříkový soud zápis stěžovatele odepřel, za posud platíci.

Vláda, které zákon v posledním odstavci § 5. dále ukládá, aby, nedodrží-li lhůtu v § 3. stanovenou, nařízení ihned zrušila, jest sice Národnímu shromáždění za splnění této jí zákonem uložené povinnosti parlamentárně zodpovědná, avšak právě ze znění tohoto dodatku, který nestanoví, že nařízení nedodržením lhůty pozbývá platnosti, nýbrž nařizuje, že musí býti zrušeno, plyne, že dokud výslovně nebylo zrušeno, má platiti, takže soudové nemožou zkoumati, bylo-li vyhověno povinnosti vládě zákonem uložené, nýbrž jsou povinni zachovávatí předpis nařízením zmíněným vydaný tak dlouho, pokud nebyl zrušen způsobem v § 5. vysloveným.

Není tu tedy ani patrné nezákonnosti ani zmatku, pročť dovolacímu rekursu nebylo přiznati úspěchu.

Samostatné zastupování společnosti s ruč. obm. jejími jednateli nemůže obstáti vedle kolektivního zastupování jejich.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. února 1920 R I 78/20.)

Krajský soud v Chr. připustil zápis společnosti s r. obm. a zápis její dvou jednatelů s právem, že znamenati firma může jeden neb druhý samostatně a mimo to prokurista s dodatkem prokuru označujícím jen společně s jedním jednatelem.

Stížností české finanční prokuratury vrchní soud v Praze vyhověl a společností nařídil, aby dotýčný článek společenské smlouvy o zastupování společnosti uvedla v soulad s § 18. zák. ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z. jinak by z rejstříku byla vymazána. Odůvodnění: Společnost s r. obm. jest na venek naproti třetím osobám zastupována svými jednateli.

Způsob zastupování jednatelů může býti smlouvou společenskou upraven a kdyby takového upravení nebylo, řídí se právo zastupovací jednatelů ustanovením § 18. zák. ze 6. března 1906 č. 58 ř. z.

Právo zastupovací jednatelů na venek může smlouvou společenskou se zřetelem na § 18. cit. zák. upraveno býti ovšem jen jednotně, a má-li společnost více jednatelů, rozhoduje smlouva společností, má-li právo každý z jednatelů samostatně zastupovati společnost, nebo všichni, nebo alespoň někteří společně, není ale zajisté přípustno, aby jednatelé ku samostatnému zastupování společnosti oprávnění, zároveň ku kolektivnímu zastupování společnosti povolání byli. Toto poslední znamenalo by omezování práva zastupování jednatelů ku samostatnému zastupování společnosti oprávněných, a bylo by tudíž takové ustanovení nepřipustné.

Pak-li tedy smlouva společenská v odst. X. stanoví, že jednatelé na venek zastupují společnost každý samostatně, zároveň ale ustanovuje, že v případech, kde společnost na sebe bere závazek 50.000 Kč přesahující, musí ale jednatelé o tom se dohodnout a smlouvu podepsati, a tak stanoví se kolektivní zastupování jednatelů na venek, nehoví toto ustanovení předpisu § 18. cit. zák. Slušelo proto stížnosti vyhověti a rozhodnouti, jak uvedeno shora.

Nejvyšší soud dovolací stížnosti nevyhověl. — Důvody: Zákonným pravidlem jest kolektivní zastoupení všech jednatelů. Smlouva může však stanoviti něco jiného, tedy samostatné zastoupení jako výjimku z pravidla. Odporuje však zákonu (§ 18. zák. z 6. března 1906, č. 58 ř. z.), stanoví-li smlouva samostatné a kolektivní zastoupení jednatelů zároveň.

Zastoupení ve smlouvě obsažené ohrožovalo by právní bezpečnost, ježto by v jednotlivém případě muselo býti šetřeno, o jaké závazky jde a jakého zastoupení je třeba. Usnesení v odpor vzaté hoví zákonu.

I když teprve rekursní soud k stížnosti navrhovatelově zajištění důkazu připustí, jest dle § 386., odst. 14. c. ř. s. opravný prostředek vyloučen.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 1920, R I 246/20.)

Návrhu Aově na zajištění důkazu proti Bovi, který první stolice (okresní soud v Ústí nad Lab.) zamítl, vyhověl soud rekursní (kraj. soud v Litoměřicích) k stížnosti navrhovatelově.

Dovolací rekurs Bův byl nejvyšším soudem jako nepřipustný odmítnut, jelikož vedle výslovného předpisu § 386., odst. 4. c. ř. s. usnesení návrhu na zajištění důkazu vyhovující nemůže opravným prostředkem vzato býti v odpor.

Nevadí, že usnesení to nevydal soud první, nýbrž až k stížnosti navrhovatelově soud rekursní, poněvadž ratio legis jest tu táž.

Zákon vychází totiž z úvahy, že provedením důkazu nemůže se odpírání jeho způsobiti žádná škoda, jelikož vedle výslovného předpisu § 389. c. ř. s. může býti provedení důkazu během sporu doplněno neb opětováno a případné námitky, že provedení zajištěného důkazu nestalo se podle ustanovení, která platí pro provádění důkazu za rozepře, ocení rozhodující soud podle § 272. c. ř. s., jemuž také případně rozhodnutí o útratách zajištění důkazu dle zásad o útratách sporu, jejichž součástí tvoří, v § 41. c. ř. s. vytčených.

Jelikož tytéž zásady platí i v tom případě, když rekursní soud, změniv zamítající usnesení soudu prvního, zajištění důkazu připustil, nutno bezvýmínečně ustanovení odstavce 4., § 386. c. ř. s. vztahovati i na ně.

Rekurs dovolací jest tedy nepřipustný, i slušelo jej vedle § 528. c. ř. s., když již první stolice tak neučinila, odmítnouti.

Neuplynuly-li od rozvodu manželství ještě 3 roky, ale aspoň 6 měsíců, netřeba zjišťovati nepřekonatelný odpor, ovšem ale potřeba k povolení rozluky z toho důvodu žádosti jednoho manžela souhlasu manžela druhého.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. února 1920, R I 53/20.)

První soud (zemský soud v Praze) zamítl žádost Aovu, aby manželství jeho s Bovou dle obřadu církve římsko-katolické dne 19. února 1906 uzavřené a usnesením zemského soudu ze dne 28. dubna 1917 prohlášené za rozvedené, bylo dle zák. ze dne 22. května 1919, č. 320 sb. z. a n. rozloučeno, poněvadž, ač jde o manželství před vydáním zákona č. 320 sb. z. a nař. z r. 1919 rozvedené, neuplynula od provedení rozvodu soudního dosud 3 leta a druhý manžel prohlásil, že s rozlukou nesouhlasí.

Druhý soud potvrdil rozhodnutí stolice své s poukazem na správné důvody jeho.

Nejvyšší soud stížnosti dovolací nevyhověl a rozhodnutí takto odůvodnil:

Jde o případ rozluky uvedený v §§ 15, 16a) zákona ze dne 22. května 1919, č. 320 sb. z. a n., o rozlukou manželství, jež rozvedeno bylo před platností citovaného zákona a to v době, od které do vydání zákona toho sice ještě ne 3 roky, ale více než 6 měsíců uplynulo.

Jest tedy přípustno domáhati se žádostí rozluky pro nepřekonatelný odpor.

Dlužno pak přihlídnouti, jak vymezil v takovém případě zákon působnost soudcovskou.

§ 16a) zmíněného zákona klade v té příčině podmínku rozluky, že oba manželé s rozlukou souhlasí a že soud nabyl konaným šetřením přesvědčení, že jde tu vskutku o takový odpor.

V odst. druhém téhož § 16., lit. a) dodává zákon, že, jde-li o manželství před působností tohoto zákona rozvedené, stačí, když soud nabude přesvědčení, že nejde o čin nerozvázný.

V druhé větě téhož druhého odstavce §u 16., lit. a) cit. zák. stanoveno jest konečně, že není zapotřebí ani souhlasu druhého manžela, ani zjištění nepřekonatelného odporu, ani zjištění rozváznosti činu, uplynula-li od rozvodu manželství do působnosti zákona doba tří roků.